

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

DECIZIE

15 mai 2018

mun. Chișinău

Colegiul lărgit al Curții Supreme de Justiție în componență:

președinte: Toma Nadejda

judcători: Timofti Vladimir, Alerguș Constantin, Țurcan Anatolie, Cobzac Elena

a judecat în ședință, fără citarea părților, recursurile ordinare, declarate de către procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Bradu Valentina și de către avocatul Cîrlig Serghei în numele inculpatei Motorniuc Eugenia, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 18 octombrie 2017, în cauza penală privindu-i pe

Motorniuc Eugenia XXXXX, născută la XXXXX, originară din r-nul XXXXX, domiciliată în XXXXX;

Motorniuc Adam XXXXX, născut la XXXXX, originar din r-nul XXXXX, domiciliat în XXXXX, decedat la XXXXX.

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 18.07.2013 – 20.03.2017;

Instanța de apel: 09.08.2017 – 18.10.2017;

Instanța de recurs: 21.12.2017 – 15.05.2018;

A C O N S T A T A T :

1. Prin sentința Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani din 20 martie 2017, a fost încetat procesul penal pornit în baza art. 186 alin. (2) lit. d), art. 190 alin. (2), lit. b), c) și art. 361 alin. (2) lit. b) Cod penal, în privința lui Motorniuc Adam, în legătură cu decesul inculpatului.

Prin aceeași sentință, Motorniuc Eugenia a fost recunoscută vinovată de comiterea infracțiunilor prevăzute de art. 361 alin. (2) lit. b) și art. 190 alin. (2) lit. b), c) Cod penal și condamnată în baza art. 361 alin. (2) lit. b) Cod penal, la o pedeapsă în formă de amendă în mărime de 700 unități convenționale, echivalentul a 14000 lei și în baza art. 190 alin. (2) lit. b), c) Cod penal, la o pedeapsă în formă de amendă în mărime de 1000 unități convenționale,

echivalentul sumei de 20000 lei, cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita activități de domeniul circuitului imobiliar pe un termen de 5 ani.

În temeiul art. 84 alin. (1) Cod penal, pentru concurs de infracțiuni, prin cumul parțial al pedepselor aplicate, lui Motorniuc Eugenia, i s-a numit pedeapsa definitivă în formă de amendă în mărime de 1300 unități convenționale, echivalentul sumei de 26000 lei, cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita activități de domeniul circuitului imobiliar pe un termen de 5 ani.

A fost admisă în principiu acțiunea civilă înaintată de către reprezentantul legal al părții vătămate, Lungu Maria – Gogîlnicean Tatiana, urmând ca asupra cuantumului despăgubirilor să se expună instanța de judecată în ordinea acțiunii civile.

2. Pentru a pronunța sentința, prima instanță a reținut că, la data de 20 noiembrie 2004, pentru Motorniuc Adam și Motorniuc Eugenia, la domiciliul cet. Lungu Maria, din str. XXXXX, de către notarul, Bușuleac Olga, a fost întocmită procura nr. 1/7-5221, potrivit căreia, Lungu Maria le-a încredințat ultimilor să administreze și să gestioneze întreaga sa avere, inclusiv casa de locuit, situată pe str. XXXXX.

Prin raportul de expertiză nr. 829 din 07.04.2008, s-a constatat că, semnătura din numele lui Lungu Maria plasată în rubrica „Semnătură” din procura nr.1/7-5221 din 20.11.2004 prin care Lungu Maria îi încredințează lui Motorniuc Adam și Motorniuc Eugenia să administreze și să gestioneze întreaga sa avere, autenticată la biroul notarului, Bușuleac Olga, nu este executată de Lungu Maria, dar de o altă persoană, cu imitarea servilă a semnăturii sale.

Astfel, instanța de fond a constatat că prin acțiunile sale intenționate Motorniuc Eugenia și Motorniuc Adam, au comis infracțiunea prevăzută de art. 361 alin. (2) lit. b) Cod penal, individualizată prin „deținerea și folosirea documentelor oficiale false, care acordă drepturi, săvârșită de către două persoane”.

Știind cu certitudine că Lungu Maria, nu a semnat procura nominalizată și că nu i-a împuternicit să-i administreze averea, la 14 decembrie 2004, în urma înțelegerii prealabile și împreună cu soția sa, Motorniuc Eugenia, urmărind scopul dobândirii ilicite a bunurilor altei persoane, dându-și seama de caracterul prejudiciabil al acțiunilor sale, prevăzând urmările lor și admitând în mod conștient survenirea acestor urmări, prin înșelăciune manifestată prin folosirea procurii nr. 1/7-5221 din 20 noiembrie 2004, eliberată pe numele lor, de Lungu Maria, a cărei semnătură potrivit raportului de expertiză nr. 372 din 26 martie 2013 a fost falsificată, s-a prezentat la biroul notarului, Rudco Valeriu, cu sediul pe str. A. Sciusev, 68, mun. Chișinău, unde în baza procurii vizate, a întocmit contractul de donație pe numele său în calitate de „donatar” contractul de donație a casei de locuit din str. XXXXX, cu suprafața totală de 45 m.p., compusă din 2 odăi, cu dependente, toate amplasate pe un teren, cu suprafața de 0,1012 ha, la preț de 47528 lei.

Ulterior, în vederea finalizării intențiilor sale criminale, la 15 decembrie 2004, Motorniuc Adam, a prezentat contractul de donație înregistrat cu nr. 4366 la OCT mun. Chișinău, unde și-a înregistrat dreptul de proprietate, asupra imobilului din str. XXXXX.

Instanța de fond a constatat că prin acțiunile sale intenționate Motorniuc Eugenia și Motorniuc Adam, au comis infracțiunea prevăzută de art. 190 alin. (2) lit. b), c) Cod penal, individualizată prin *„escrocherie, adică dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane, prin înșelăciune și abuz de încredere, săvârșită de către două persoane, cu cauzare de daune în proporții considerabile”*.

Tot el, Motorniuc Adam, în perioada de timp a lunilor martie-aprilie 2008, urmărind scopul sustragerii bunurilor altei persoane, dându-și seama de caracterul prejudiciabil al acțiunilor sale, prevăzând urmările lor și admitând în mod conștient survenirea acestor urmări, prin acces liber, a pătruns în ograda casei din str. XXXXX, de unde tainic, a sustras, automobilul de model "VAZ 2101" anul fabricării 1972, șasiu nr. 370999, motor nr. 380077, cu n/î "21-24 МДЯ" la prețul de 10 000 lei, care aparține cu drept de proprietate lui Lungu Maria, începând cu data de 08 septembrie 1972, după care cu automobilul vizat, a părăsit locul comiterii infracțiunii, astfel, cauzându-i ultimei un prejudiciu material în proporții considerabile.

Astfel, instanța de fond a constatat că prin acțiunile sale intenționate Motorniuc Adam, a comis infracțiunea prevăzută de art. 186 alin. (2) lit. c), d) Cod penal, individualizată prin *„furtul, adică sustragerea pe ascuns a bunurilor altei persoane, săvârșit prin pătrundere în încăpere, cu cauzare de daune în proporții considerabile”*.

3. Sentința a fost atacată cu apel de către procuror și de către avocatul Cepoi Ludmila în numele inculpatei Motorniuc Eugenia.

3.1. Procurorul declarând apel a solicitat casarea sentinței atacate rejudecarea cauzei cu pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care Motorniuc Eugenia să fie recunoscută vinovată de comiterea infracțiunilor prevăzute de art. 361 alin. (2) lit. b) și art. 190 alin. (5) Cod penal, cu stabilirea următoarelor pedepse penale: pentru săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 361 alin. (2) lit. b) Cod penal, a-i stabili 4 ani închisoare cu executare în penitenciar de tip semiînchis pentru femei, cu aplicarea în temeiul art. 65 alin. (3) Cod penal, a pedepsei complementare sub formă de privare de dreptul de a ocupa funcții de conducere și administrare/operare cu acte, documente, bunuri materiale și mijloace bănești în întreprinderi, instituții, organizații, indiferent de forma organizatorico-juridică și tipul de proprietate pe un termen de 5 ani și pentru comiterea infracțiunii prevăzute de art. 190 alin. (5) Cod penal, a-i stabili 12 ani închisoare cu executare în penitenciar de tip închis pentru femei, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții de conducere și administrare/operare cu acte, documente, bunuri materiale și mijloace bănești în întreprinderi, instituții, organizații, indiferent de forma organizatorico-juridică și tipul de proprietate pe un termen de 5 ani, iar în baza art. 84 alin. (1) Cod penal, prin cumul parțial al pedepselor,

a-i stabili lui Motorniuc Eugenia o pedeapsă definitivă de 14 ani închisoare cu executare în penitenciar de tip închis pentru femei, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții de conducere și administrare/operare cu acte, documente, bunuri materiale și mijloace bănești în întreprinderi, instituții, organizații, indiferent de forma organizatorico-juridică și tipul de proprietate pe un termen de 5 ani, totodată procurorul a solicitat și admiterea integrală a acțiunii civile înaintată de partea vătămată.

În susținerea cererii de apel, procurorul a invocat că, instanța de fond nu a luat în considerație certificatul eliberat de către Compania „Gofma Consulting”, potrivit căruia valoarea bunului imobil din str. XXXXX, la situația lunii noiembrie 2004, avea o valoare de piață minimă de 40 000 dolari SUA, care potrivit ratei medii oficiale de schimb a BNM, constituia 499 392 lei, sumă care reprezintă proporții deosebit de mari;

- consideră apelantul că sentința instanței de fond contravine legii, deoarece în cadrul judecării cauzei a fost constatat cert că ultimii au comis infracțiunea dată și nu s-au autodenunțat, nu au contribuit nicidecum la descoperirea infracțiunii, nu au compensat valoarea daunei materiale cauzate sau, în alt mod, nu au reparat prejudiciul pricinuit de infracțiune, săvârșind de fapt a câte două și trei infracțiuni. În motivarea sentinței sale, instanța nici nu s-a expus din ce motiv și care sunt circumstanțele care au determinat instanța de a modifica învinuirea pe capătul de acuzare prevăzut de art. 190 alin. (5) Cod penal, înaintată de către acuzatorul de stat, cu atât mai mult că a admis în principiu acțiunea civilă înaintată de partea vătămată;

- acuzarea este categoric în dezacord, cu concluziile instanței, or, în cadrul procesului de judecată s-a stabilit cu certitudine că în prezenta cauză există prejudiciu material cauzat prin infracțiune în sumă de 499 392 lei, care nu a fost recuperat și care a fost susținut de către partea vătămată în cadrul audierii sale în instanța de judecată, fiind înaintată și acțiune civilă în acest sens. Analizând prevederile legale în raport cu circumstanțele constatate în cadrul judecării cauzei, se constată că instanța eronat a recalificat acțiunile inculpaților din art. 190 alin. (5) Cod penal în art. 190 alin. (2) lit. b) și c) Cod penal;

- de asemenea procurorul indică că pedepsele stabilite lui Motorniuc Eugenia sunt prea blânde, or, aceasta a săvârșit două infracțiuni, una dintre care fiind deosebit de gravă. Această situație nu este posibil de tolerat, or, în timpul cercetării judecătorești, având în vedere personalitatea inculpatei și materialele cauzei penale, declarațiile mincinoase date de către inculpată, s-a stabilit că acesta nu ține cont de regulile sociale unanim recunoscute și drepturile cetățenilor apărute prin lege;

- mai indică apelantul că pedeapsa stabilită de către instanța de judecată pentru astfel de categorii de infracțiuni trebuie să fie nu numai legală, în sensul de respectare a cadrului legal de individualizare judiciară, dar în același timp, trebuie să fie și justă, adică să se respecte criteriul proporționalității, care presupune stabilirea cuantumului pedepsei în funcție de gravitatea infracțiunii și vinovăția autorului.

3.2. Avocatul, Cepoi Ludmila în interesele inculpatei Motorniuc Eugenia, declarând apel a solicitat casarea sentinței atacate și pronunțarea unei noi hotărâri privind achitarea inculpatei pe faptele incriminate în baza art. 361 alin. (2) lit. b) și art. 190 alin. (5) Cod penal, invocând următoarele argumente:

- în viziunea apărătorului raportul de expertiză nr. 372, din data de 26 martie 2013, urmează a fi apreciat critic, deoarece acesta este vag și neclar și nu dă răspuns dată este sau nu falsificată semnătura lui Lungu Maria anume de către Motorniuc Eugenia, mai mult ca atât că la baza raportului de expertiză au fost ridicate mostre de semnături executate la Oficiul Poștal, care nu sunt veridice, deoarece erau semnate de către poștaș și nu de către Lungu Maria, deoarece aceasta refuza să semneze careva acte și sunt mostre care nu coincid cu perioada de timp în care a fost eliberată procura, ci cu mult mai târziu, iar alte careva mostre veridice din perioada în care a fost întocmită procura nr. 1/7-5221, nu au fost verificate;

- de asemenea consideră avocatul că instanța de fond nu a luat în considerație că procura nr. 1/7-5221, din data de 20 noiembrie 2004, este eliberată de către notarul, Bușuleac Olga, care a declarat în ședința de judecată că Lungu Maria a chemat-o personal și tot martorul, Bușuleac Olga, a confirmat că Lungu Maria i-a spus că are încredere în familia Motorniuc și dorește ca aceștia să o protejeze de rude care urmăresc scopul să o deposeze de bunurile sale, iar ca probe în acest sens servește plângerea depusă de către Lungu Maria, împotriva lui Cogîlnicean Constantin, soțul reprezentantului părții vătămate, Cogîlnicean Tatiana, care au intrat cu forța în casa lui Lungu Maria și au luat mobilier, și veselă fără acordul lui Lungu Maria;

- apărătorul indică și faptul că instanța de fond a ignorat declarațiile martorilor Bușuleac Olga, Diniu Simion și Cerneavschi Ana, care au confirmat relațiile bune între Lungu Maria și inculpații Motorniuc, mai mult ca atât au confirmat și intenția lui Lungu Maria de a întocmi procura pe numele lui Motorniuc Eugenia, precum și faptul că dânsa personal a semnat această procură;

- cu referire la învinuirea adusă lui Motorniuc Eugenia pe art. 190 alin. (5) Cod penal, apărătorul indică că inculpata nu figurează în Registrul Bunurilor Imobile în calitate de coproprietar al casei din str. XXXXX, mai mult ca atât întreaga învinuire fiind bazată doar pe declarațiile reprezentantului părții vătămate Cogîlnicean Tatiana, care a acționat doar cu scopul de a dobândi dreptul de proprietate asupra imobilului în cauză, și tot dânsa a fost inițiatorul de a o declara incapabilă pe Lungu Maria, deși ultima era liniștită și nu s-a aflat niciodată la evidența medicului psihiatru. În cazul de față sunt doar raporturi de ordin civil și nicidecum raporturi de ordin penal. De asemenea apărarea indică și asupra faptului că învinuirea înaintată lui Motorniuc Eugenia este una neclară și contradictorie.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 18 octombrie 2017, a fost respins apelul declarat de avocatul Cepoi Ludmila în numele inculpatei Motorniuc Eugenia, ca fiind depus tardiv.

A fost admis apelul declarat de procurorul în Procuratura mun. Chișinău, oficiul Buiucani, Axentiev Alexei, casată integral sentința, inclusiv din oficiu în conformitate cu prevederile art. 409 alin. (2) Cod de procedură penală, și pronunțată o nouă hotărâre, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, după cum urmează:

Procesul penal pornit în baza art. 186 alin. (2) lit. d) și art. 190 alin. (5) Cod penal, în privința lui Motorniuc Adam, a fost încetat în legătură cu decesul acestuia.

Motorniuc Eugenia și Motorniuc Adam învinuiți de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 361 alin. (1) lit. b) Cod penal, au fost achitați pe motiv că fapta nu întrunește elementele componenței de infracțiune.

Motorniuc Eugenia a fost recunoscută vinovată în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 190 alin. (5) Cod penal, și a fost condamnată în baza acestei legi la o pedeapsă sub formă de închisoare pe un termen de 8 (opt) ani, 2 (două) luni, cu executare în penitenciar de tip închis pentru femei, cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții și de a exercita activități ce țin de gestionarea bunurilor imobiliare pe un termen de 5 (cinci) ani.

Acțiunea civilă înaintată de către reprezentantul legal al părții vătămate, Lungu Maria - Cogîlnicean Tamara, a fost admisă parțial și a fost încasat din contul lui Motorniuc Eugenia în beneficiul lui Lungu Maria prejudiciul moral în cuantum de 5 000 (cinci mii) lei, în rest acțiunea civilă a fost respinsă ca fiind nefondată.

5. În motivarea deciziei adoptate instanța de apel a menționat că, la capitolul apelului declarat de către avocatul Cepoi Ludmila în interesele inculpatei Motorniuc Eugenia, acesta este depus în afara termenului de atac.

Astfel, conform art. 402 alin. (1) Cod de procedură penală „termenul de apel este de 15 zile de la data pronunțării sentinței integrale, dacă legea nu dispune altfel”.

Excepția de la regula dată este reglementată de legiuitor în dispoziția art. 403 alin. (1) Cod de procedură penală, unde se specifică că „apelul declarat după expirarea termenului prevăzut de lege, este considerat ca fiind făcut în termen, dacă instanța de apel constată că întârzierea a fost determinată de motive întemeiate, iar apelul a fost declarat în cel mult 15 zile de la începerea executării pedepsei sau încasării despăgubirilor materiale”.

În acest context, instanța de apel a subliniat că sentința Judecătorei Chișinău, sediul Buiucani din data de 20 martie 2017, motivată, a fost pronunțată public la data de 04 mai 2017.

Din conținutul procesului-verbal al ședinței de judecată din data de 20 martie 2017, rezultă că în cadrul ședinței fixate pentru pronunțarea dispozitivului sentinței, a fost prezent atât avocatul Cepoi Ludmila, cât și inculpata Motorniuc Eugenia, și acestea au cunoscut despre sentința pronunțată, inclusiv soluția adoptată de către instanța de judecată.

În acest context, instanța de apel a reținut că, deși apărătorul și inculpata au cunoscut dispozitivul sentinței pronunțate la caz la data de 20 martie 2017,

și li s-a explicat modul și termenul de atac, cererea de apel a fost depusă abia la data de 09 iunie 2017, ceea ce se atestă prin ștampila Judecătorei Chișinău, sediul Buiucani, aplicată pe apel.

Instanța de apel nu a putut reține drept verosimilă alegația privind faptul că avocatul Cepoi Ludmila, ar fi recepționat contra semnătură sentința motivată, conform recipisei anexate, în situația în care termenul de atac de 15 zile, curge nemijlocit din momentul în care părțile au fost prezente la pronunțarea sentinței emise la caz, au cunoscut dispozitivul acesteia și au avut dreptul să-și exercite dreptul de apel în termenul vizat de legiuitor.

A mai menționat instanța de apel că, însuși acuzatorul de stat, procurorul în Procuratura mun. Chișinău, Oficiul Buiucani, Axentiev Alexei, la data de 04 aprilie 2017, a înaintat o cerere de apel nemotivată, drept de care nu a fost lipsit nici avocatul, dar și nici inculpata Motorniuc Eugenia.

În pofida faptului că avocatul Cepoi Ludmila, a făcut cunoștință cu dispozitivul sentinței Judecătorei Chișinău, sediul Buiucani din data de 20 martie 2017, în ziua pronunțării acesteia, adică 20 martie 2017, acesta nu și-a exercitat dreptul legal de a ataca actul de dispoziție a instanței de judecată în termenul prevăzut de lege.

Subsidiar, instanța de apel a subliniat că avocatul Cepoi Ludmila, înaintând apelul la data de 09 iunie 2017 și participând în ședința instanței de apel, nici nu a solicitat repunerea cererii de apel în termen, dar totodată instanța de apel nu a găsit temeiuri de fapt pentru repunerea apelului în termen.

Deci, în contextul celor statuate, instanța de apel a amintit că termenul de apel este un termen procesual legal, durata lui este stabilită exhaustiv prin lege, acesta fiind absolut și având un caracter imperativ, în sensul că depășirea lui atrage decăderea din dreptul de a exercita calea de atac.

Totodată, instanța de apel a constatat că, instanța de fond a stabilit incorect starea de fapt, care nu corespunde probelor din dosar, care au fost apreciate incorect, instanța de fond ajungând eronat la concluzia recunoașterii vinovăției lui Motorniuc Eugenia, de comiterea infracțiunilor prevăzute de art. 190 alin. (2) lit. b), c) și art. 361 alin. (2) lit. b) Cod penal și condamnarea cu aplicarea art. 84 alin. (1) Cod penal, la o pedeapsă în formă de amendă în mărime de 1300 unități convenționale, echivalentul sumei de 26 000 lei, cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita activități de domeniul circuitului imobiliar pe un termen de 5 ani, și încetarea procesului penal în baza art. 186 alin. (2) lit. d), art. 190 alin. (2) lit. b), c) și art. 361 alin. (2), lit. b) Cod penal în privința lui Motorniuc Adam.

De asemenea, instanța de fond la adoptarea sentinței din 20 martie 2017, a încălcat prevederile art. 101 alin. (1), art. 384 alin. (3), art. 385 alin. (1) Cod de procedură penală.

La fel, instanța de apel a mai menționat că, concluziile primei instanțe cu privire la condamnarea inculpatei Motorniuc Eugenia, în comiterea infracțiunilor prevăzute de art. 190 alin. (2) lit. b), c) și art. 361 alin. (2) lit. b) Cod penal, și încetarea procesului penal în baza art. 186 alin. (2) lit. d), art. 190

alin. (2) lit. b), c) și art. 361 alin. (2), lit. b) Cod penal, în privința lui Motorniuc Adam, sunt pripite, nu corespund materialelor dosarului și fără ca probele administrate în cauză să fie apreciate fiecare în parte și în ansamblu din punct de vedere al pertinentei, concludentei, utilității și coroborării lor, respectiv prematur instanța a ajuns la concluzia de caz.

Astfel, prima instanță la adoptarea sentinței în privința inculpaților, Motorniuc Eugenia și Motorniuc Adam, urma a soluționa chestiunile prevăzute la art. 385 alin. (1) Cod de procedură penală, luând în considerație toate mijloacele de probă administrate în primă instanță.

Prin urmare, instanța de apel a constatat că, Motorniuc Adam, la data de 14 decembrie 2004, în urma înțelegerii prealabile și împreună cu soția sa, Motorniuc Eugenia, prin participație simplă, urmărind scopul dobândirii ilicite a bunurilor altei persoane, dându-și seama de caracterul prejudiciabil al acțiunilor sale, prevăzând urmările lor și admițând în mod conștient survenirea acestor urmări, prin înșelăciune, manifestată prin folosirea procurii nr. 1/7-5221 din 20 noiembrie 2004, eliberată pe numele lor de către Lungu Maria, a cărei semnătură potrivit raportului de expertiză nr. 372 din 26 martie 2013, a fost falsificată, s-a prezentat la biroul notarului, Rudco Valeriu, cu sediul pe str. Alexei Sciusev, 68, mun. Chișinău, unde, în baza procurii vizate, a fost perfectat contractul de donație a casei de locuit din XXXXX, cu suprafața totală de 65,7 m², compusă din 2 odăi, cu dependente, toate amplasate pe un teren cu suprafața de 0,1022 ha, la prețul de 47 528 lei.

Ulterior, în vederea desfășurării intențiilor sale criminale, la data de 15 decembrie 2004, inculpatul, Motorniuc Adam, a prezentat contractul de donație înregistrat cu nr. 4366 la OCT mun. Chișinău, unde și-a înregistrat dreptul de proprietate în devălmășie cu Motorniuc Eugenia, asupra imobilului din str. XXXXX, astfel deposedând-o pe Lungu Maria de dreptul de proprietate asupra casei vizate și cauzându-i un prejudiciu material în proporții deosebit de mari în sumă de 40 000 dolari SUA, care potrivit ratei medii oficiale de schimb a BNM, constituie suma de 499 392 lei.

Astfel, prin acțiunile sale intenționate, inculpații Motorniuc Eugenia și Motorniuc Adam, au comis infracțiunea prevăzută de art. 190 alin. (5) Cod penal, individualizată prin *„escrocherie, adică dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane prin înșelăciune, de două persoane, cu cauzarea de daune în proporții deosebit de mari”*.

În continuare, inculpatul Motorniuc Adam, în perioada de timp a lunilor martie - aprilie 2008, urmărind scopul sustragerii bunurilor altei persoane, dându-și seama de caracterul prejudiciabil al acțiunilor sale, prevăzând urmările lor și admițând în mod conștient survenirea acestor urmări, prin acces liber, a pătruns în ograda casei din str. Drumul Taberei, 8, mun. Chișinău, de unde tainic, a sustras automobilul de model „VAZ 2101” anul fabricării 1972, șasiu nr. 370999, motor nr. 380077, cu n/î „21-24 МДЯ”, la prețul de 10 000 lei, care aparținea cu drept de proprietate lui Lungu Maria începând cu data de 08 septembrie 1972, după care cu automobilul vizat, a părăsit locul comiterii

infracțiunii, astfel cauzându-i ultimei un prejudiciu material în proporții considerabile.

Astfel, prin acțiunile sale intenționate Motorniuc Adam, a comis infracțiunea prevăzută de art. 186 alin. (2) lit. c), d) Cod penal, individualizată prin *„furtul, adică sustragerea pe ascuns a bunurilor altei persoane, săvârșit prin pătrundere în încăpere, cu cauzare de daune în proporții considerabile”*.

Instanța de apel a mai constatat că, de către organul de urmărire penală Motorniuc Eugenia și Motorniuc Adam, sunt învinuiți de faptul că la data de 20 noiembrie 2004, la domiciliul lui Lungu Maria din str. XXXXX, de către notarul Bușuleac Olga, a fost întocmită procura nr. 1/7-5221, conform căreia Lungu Maria le-a încredințat lui Motorniuc Eugenia și Motorniuc Adam, să administreze și să gestioneze întreaga sa avere, inclusiv casa ei de locuit situată pe str. XXXXX.

Conform raportului de expertiză nr. 372 din 26 martie 2013 s-a concluzionat că în procura de la numele lui Lungu Maria din 20 noiembrie 2004, autentificată de notarul Olga Bușuleac, prin care îi împuternicește pe Motorniuc Eugenia și Motorniuc Adam, să administreze și să gestioneze întreaga sa avere, cu nr. de înregistrare 1/7-5221, în rubrica „Semnătura”, în registrul actelor notariale 1/7-5221 din 20 noiembrie 2004, a notarului, Olga Bușuleac, în rubrica: „Semnătura persoanei care a solicitat actul notarial”, sunt executate de una și aceeași persoană. Semnătura de la numele lui Lungu Maria, plasate în originalul procura de la numele lui Lungu Maria din 20 noiembrie 2004, autentificată de notarul, Olga Bușuleac, prin care îi împuternicește pe Motorniuc Eugenia și Motorniuc Adam, să administreze și să gestioneze întreaga sa avere, cu numărul de înregistrare 1/7-5221, în rubrica „Semnătura”, nu este executată de însăși Lungu Maria, dar de o altă persoană, cu imitarea servilă a unei semnături autentice a titularului. Semnătura de la numele lui Lungu Maria, plasate în originalul în registrul actelor notariale 1/7-5221 din 20 noiembrie 2004, notarul, Bușuleac Olga, în rubrica: „Semnătura persoanei care a solicitat actul notarial”, nu este executată de însăși Lungu Maria, dar de o altă persoană, cu imitarea servilă a unei semnături autentice a titularului.

Prin urmare, Motorniuc Eugenia și Motorniuc Adam știind cu certitudine, că Lungu Maria nu a semnat procura nominalizată și că nu i-a împuternicit să-i administreze averea, la data de 14 decembrie 2004, Motorniuc Adam, urmărind scopul folosirii documentului oficial fals, în vederea producerii efectelor juridice, dându-și seama de caracterul prejudiciabil al acțiunilor sale, prevăzând urmările lor și admițând în mod conștient survenirea acestor urmări, împreună cu soția sa Motorniuc Eugenia, s-a prezentat la biroul notarului Rudco Valeriu, cu sediul pe str. Alexei Sciusev, 68, mun. Chișinău, unde, inclusiv în baza procurii vizate, a fost perfectat contractul de donație a casei de locuit din str. XXXXX, cu suprafața totală de 65,7 m², compusă din 2 odăi, cu dependente, toate amplasate pe un teren cu suprafața de 0,1022 ha.

Astfel, organul de urmărire penală îi incriminează lui Motorniuc Eugenia și Motorniuc Adam, comiterea infracțiunii prevăzute de art. 361 alin. (2) lit. b)

Cod penal, individualizată prin „*deținerea și folosirea documentelor oficiale false, care acordă drepturi, săvârșită de către două persoane*”.

Necătînd la faptul că inculpatul Motorniuc Adam, în cadrul urmăririi penale nu a recunoscut vina, iar inculpata Motorniuc Eugenia, în cadrul audierii sale în ședința instanței de fond și apel, nu a recunoscut vinovăția în infracțiunile incriminate, instanța de apel a constatat că vinovăția acestora în comiterea faptei reținute la pct. 28 din decizie, este dovedită prin următoarele probe administrate, cercetate în instanța de fond și verificate în ședința instanței de apel, și anume:

- declarațiile reprezentantului părții vătămate Cogîlnicean Tatiana (f. d. 107, 110, vol. IV);
- declarațiile martorilor Mantea Sergiu (f. d. 127, vol. IV); Bușuleac Olga (f. d. 136 – 138, vol. IV); Vîntu Nicolae (f. d. 143, vol. IV); Carauș Valentin (f. d. 144, vol. IV); Dinu Simion (f. d. 145, vol. IV); Cerneavschi Ana (f. d. 146, vol. IV).

În viziunea instanței de apel vinovăția inculpaților Motorniuc Eugenia și Motorniuc Adam, de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 190 alin. (5) Cod penal și vina inculpatului Motorniuc Adam, de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 186 alin. (2) lit. c), d) Cod penal, aferent declarațiilor reprezentantului părții vătămate și martorilor audiați, și-a găsit confirmare și prin probele acumulate pe parcursul urmăririi penale și administrate în ședința de judecată a instanței de fond și anume:

Pe faptul comiterii de către inculpații Motorniuc Eugenia și Motorniuc Adam, a infracțiunii prevăzute de art. 190 alin. (5) Cod penal:

- procura din 20 noiembrie 2004 eliberată de notarul Bușuleac Olga, potrivit căreia Lungu Maria încredințează Eugeniei Motorniuc și lui Adam Motorniuc să administreze și să gestioneze toate bunurile ce-i aparțin, inclusiv casa de locuit, amplasată în RM, mun. Chișinău, str. XXXXX (Vol. III, f.d.3);
- contractul de donație a imobilului nr.4366 din 14 decembrie 2004, potrivit căruia Lungu Maria donează lui Motorniuc Adam casa de locuit, situată în mun. Chișinău, str. XXXXX, cu suprafața totală de 45,0 m² (Vol. III, f.d.4-6);
- răspunsul Centrului Comunitar de Sănătate Mintală AMT Buiucani, nr.1235 din 17 ianuarie 2009, potrivit căruia Lungu Maria a.n.1939, domiciliată în mun. Chișinău, str. XXXXX, se află la evidență psihiatrică din 1993 cu diagnoza „schizofrenie forma catatonică”, invalid de gradul II (Vol. III, f.d.7);
- dispoziția Primăriei mun. Chișinău, Pretura sectorul Buiucani nr.142 din 13 iunie 2008, prin care s-a dispus-tutela în privința Măriei Lungu, cu numirea în calitate de tutore pe nepoata sa, Cogîlnicean Tatiana (Vol. III, f.d.8);
- procesul-verbal de ridicare din 15 decembrie 2008, potrivit căruia din arhiva Ministerului Justiției s-a efectuat ridicarea Registrului de evidență a actelor notariale pe perioada anului 04.11.2004 - 24.12.2004, cusut și numerotat pe 99 file (Vol. III, f.d.19-20);
- extrasul din Registrul de evidență a actelor notariale, conform cărora Lungu Maria a solicitat întocmirea procurii la domiciliu (Vol. III, f.d. 21-22);

- raportul de expertiză nr.2694 din 03 noiembrie 2010, potrivit căruia, de stabilit dacă Motorniuc Adam sau Bușuleac Olga a executat semnătura din numele Lungu Maria și inscripția literală cu conținutul „Лунгу”, plasate la rubrica „Semnătura” din Procura n. 1/7-5221 din 20 noiembrie 2004, prin care Lungu Maria îi încredințează Eugeniei Motorniuc și Motorniuc Adam, să administreze și să gestioneze toate bunurile ce-i aparțin, să depună, să ridice și să primească documente de la organele de resort din RM, întocmirea căreia este confirmată de notarul, Bușuleac Olga, nu este posibil (Vol. III, f.d. 25-29);

- răspunsul IMSP Dispensarul Republican de Narcologie nr.6220 din 15 decembrie 2008, potrivit căruia Motorniuc Eugenia, nu este înregistrată în listele nominale ale persoanelor bolnave de alcoolism cronic sau narcomanie și nu dispun de informație privind sănătatea narcologică a acesteia (Vol. III, f.d.39);

- răspunsul Ministerului Justiției nr.227/01 din 06 noiembrie 2001, prin care s-a refuzat cererea de primire a moștenirii și eliberare a certificatului de moștenitor testamentar, deoarece copia testamentului prezentat, întocmit din numele decedatului Lungu Petru, decedat la 10.10.2001, este confirmat de medicul de gardă din SCM nr.4, mun. Chișinău, A. Zaprojan, și în virtutea prevederilor art.52 al Legii Republicii Moldova cu privire la notariat nr. 1153-XII din 11.04.1997, este nevalabil, deci nul (Vol. III, f.d.77);

- extrasul din Registrul bunurilor imobile nr.0100522220 din 04 iunie 2002 potrivit căruia, dreptul de proprietate asupra bunului imobil, casa de locuit individuală, cu nr. cadastral 0100522.220.01 amplasată în mun. Chișinău, sectorul Buiucani, str. XXXXX, a fost înregistrat la 15.12.2004 după Motorniuc Adam, în temeiul contractului de donație nr.4336 din 14.12.2004 (Vol. III, f.d. 79-81);

- raportul companiei „Gofma Consulting”, conform căruia în urma examinării pieții din mun. Chișinău și în special a casei de locuit cu teren aferent situată în mun. Chișinău, str. XXXXX, valoarea medie de piață a casei de locuit cu suprafața conform datelor OCT de 65,7 m2, în perioada lunii noiembrie 2004, constituie 40 000 -45 000 dolari SUA.

Pe faptul comiterii de către inculpatul Motorniuc Adam, a infracțiunii prevăzute de art. 186 alin. (2) lit. c), d) Cod penal:

- plângerea depusă de Cogîlnicean Tatiana, reprezentantul legal al Măriei Lungu, în baza Dispoziției de tutelă a Preturii sectorul Buiucani, mun. Chișinău din 12 iunie 2008, prin care solicită găsirea automobilului „VAZ 2101” din 1972, pentru a fi reînțoarsă posesorului de fapt și de drept, și atragerea la răspundere conform legii a persoanelor vinovate (Vol. II, f.d.3);

- adeverința nr.561VP din 25 mai 2009, conform căreia automobilul de marca „VAZ 2101”, a.f.1972, șasiu nr.370999, motor nr.3 80077, a fost înmatriculat pentru prima dată în RM la data de 08.09.1972, după Lungu Maria Alexandru (Vol. II, f.d.4);

- extrasul nr.3/427 din 17 decembrie 2001, potrivit căruia Motorniuc Adam este membru al Uniunii Avocaților din RM de la 03.12.1999, activând în

cadrul Biroului Individual de Avocați, cu sediul pe str. XXXXX, Baroul mun. Chișinău (Vol. II, f.d.33);

- certificatul de deces nr.3787 din 12 octombrie 2001, pe numele lui Lungu Petru, cauza decesului fiind ciroză hepatică mixtă (Vol. II, f.d.35);

- certificatul de deces-nr.127 din 09 ianuarie 2003, pe numele Anei Chiriac, cauza decesului fiind cardiopatie ischemică (Vol. II, f.d.36);

- procesul-verbal de cercetare la fața locului din 27 decembrie 2010, prin care a fost supusă cercetării casa nr. XXXXX de pe str. XXXXX, mun. Chișinău, precum și locul adiacent acestei case. În rezultatul cercetării s-a constatat că, la o distanță de 15 m de la garaj, în interiorul terenului examinat se află o gaură în sol, în formă dreptunghiulară, cu adâncimea de 1,70 m, lățimea 9 m și lungime de 12 m în partea dreaptă a găurii se află o movilă de pietre și prundiș (Vol. II, f.d.69-70);

- procesul-verbal de examinare a obiectului din 10 octombrie 2011, potrivit căruia au fost supuse examinării două file (copii) din Registrul de evidență a actelor notariale pe perioada 04.11 - 24.12.2004 a notarului Bușuleac Olga, în rezultatul examinării s-a stabilit că, pe prima filă sub numărul de înregistrare 5221 sunt scrise: data de întocmire 22/11, numele persoanei care solicită întocmirea actului notarial, Lungu Maria, a.n. 12.02.1939, dom. str. XXXXX, actul de identitate al persoanei care solicită întocmirea actului notarial - pașaport V - B nr.708997 din 18.09.1978. Pe fila a doua, sunt depistate înscrise următoarele: la conținutul actului notarial (sub nr. de înregistrare 5221) - procură la domiciliu, taxa de stat 10 lei, plata pentru serviciul notarial 50 lei. La rubrica semnătura persoanei care, a solicitat actul notarial este executată semnătura cet. Lungu Maria (Vol. II, f.d.104);

- raportul de expertiză nr.372 din 26 martie 2013, (anexă: planșă fotografică), potrivit căruia semnăturile de la numele lui Lungu Maria, plasate în procura din 20.11.2004, autentificată de notarul, Bușuleac Olga, prin care îi împuternicește pe Motorniuc Eugenia și Motorniuc Adam să administreze și să gestioneze întreaga sa avere, cu numărul de înregistrare 1/7-5221, și în Registrul actelor notariale 1/7-5221 din 20.11.2004, a notarului, Bușuleac Olga, în rubrica „Semnătura persoanei care a solicitat actul notarial” sunt executate de una și aceeași persoană. Semnătura de la numele lui Lungu Maria, plasată pe originalul procurii din 20.11.2014, autentificată de notarul, Bușuleac Olga, cu numărul de înregistrare 1/7-5221, în rubrica „Semnătură” nu este executată de însăși Lungu Maria, dar de o altă persoană, cu imitarea servilă a unei semnături autentice a titularului. Semnătura de la numele lui Lungu Maria, plasate în originalul Registrului actelor notariale nr. 1/7-5221 din 20.11.2004, a notarului, Bușuleac Olga, în rubrica „Semnătura persoanei care a solicitat actul notarial”, nu este executată de însăși Lungu Maria, dar de o altă persoană, cu imitarea servilă a unei semnături autentice a titularului (Vol. II, f.d. 175-183);

- procesul-verbal de examinare a obiectului din 20 mai 2013, prin care au fost supuse examinării Registrul actelor notariale eliberat notarului Bușuleac Olga, sediul mun. Chișinău, bd. Renașterii, 13, of. 621, început la 04.11.2004 și

terminat la 24.12.2004, în rezultatul examinării s-a stabilit că, la fila 30 se află înregistrat cu nr. 5221 din 20/11, întocmită procura la domiciliu, din numele Lungu Maria și semnătura. Al doilea obiect supus examinării a constituit dosarul civil nr.2-3626/07, intrat la 15.08.2007 în instanța de judecată, pentru interesele Măriei Lungu către Motorniuc Adam privind rezilierea contractului de donație (vol. II, f.d. 184).

Astfel, instanța de apel, ținând cont de prevederile art. 27, art. 99 - art. 101 ale Codului de procedură penală, conform cărora cercetând sub toate aspectele probele administrate, verificându-le minuțios, prin prisma admisibilității, pertinentei, concludenței, utilității și veridicității lor, a conchis că din probele administrate la materialele dosarului rezultă vinovăția inculpaților, Motorniuc Eugenia și Motorniuc Adam de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 190 alin. (5) Cod penal, „*escrocherie, adică dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane prin înșelăciune, de două persoane, cu cauzarea de daune în proporții deosebit de mari*”, și vinovăția inculpatului, Motorniuc Adam, de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 186 alin. (2) lit. c), d) Cod penal, „*furt, adică sustragerea pe ascuns a bunurilor altei persoane, săvârșit prin pătrundere în încăpere, cu cauzare de daune în proporții considerabile*”.

Concluzia dată a fost se justificată de către instanța de apel din următoarele considerente. De la bun început inculpații Motorniuc Eugenia și Motorniuc Adam, au acționat cu scopul dobândirii prin înșelăciune a terenului și a casei care aparține părții vătămate Lungu Maria, în acest sens, urmează a se reține că reprezentantul legal al părții vătămate a menționat în ședința judiciară în prima instanță, confirmat în instanța de apel, că ea a locuit în casa părții vătămate până la momentul decesului soțului lui Lungu Maria, Lungu Petru în luna octombrie 2000, ulterior a fost nevoită să plece, deoarece era șantajată de către inculpatul Motorniuc Adam, și amenințată cu diferite probleme. Mai mult ca atât Cogîlnicean Tatiana a susținut, că avea testamentul semnat de către soțul părții vătămate, Lungu Petru, conform căruia îi dona $\frac{1}{2}$ cotă parte, însă i-a fost refuzat în deschiderea procedurii de moștenire.

Faptul dat este confirmat și prin răspunsul Ministerului Justiției nr.227/01 din 06 noiembrie 2001, prin care s-a refuzat cererea de primire a moștenirii și eliberare a certificatului de moștenitor testamentar, deoarece copia testamentului prezentat, întocmit din numele decedatului, Lungu Petru, decedat la 10.10.2001, este confirmat de medicul de gardă din SCM nr. 4, mun. Chișinău, A. Zaporojan, și în virtutea prevederilor art. 52 al Legii Republicii Moldova cu privire la notariat nr. 1153- XII din 11.04.1997, este nul.

Instanța de apel a reținut în cazul dat drept veridice relatările reprezentantului părții vătămate Cogîlnicean Tatiana, având în vedere faptul că aceasta a confirmat că după ce a plecat din casa lui Lungu Maria, care este și mătușa sa, în anul 2007, a fost instituită tutela asupra lui Lungu Maria, dânsa fiind tutore a acesteia, și tot atunci a aflat despre actele care au fost întocmite de către Motorniuc Eugenia și Motorniuc Adam la notarul Bușuleac Olga.

În confirmarea acestor circumstanțe vin și relatările martorului Bușuleac Olga, care a confirmat că anume dânsa a întocmit și semnat la data de 20 noiembrie 2004, procura conform căreia Lungu Maria încredințează Eugeniei Motorniuc și lui Adam Motorniuc să administreze și să gestioneze toate bunurile care îi aparțin, inclusiv casa de locuit, amplasată în RM, mun. XXXXX.

În contextul expus, instanța de apel a reținut că conform declarației părții vătămate Maria Lungu, în care indică că, casa amplasată pe str. XXXXX îi aparține. Pe Motorniuc Eugenia o cunoaște, însă nu i-a făcut acesteia nici o procură de reprezentare a intereselor sale.

Tot aici, instanța de apel a reținut că însuși reprezentantul legal al părții vătămate a menționat că dânsa era unicul moștenitor legal al lui Lungu Maria, de altfel ultima i-a comunicat că inculpatul Motorniuc Adam, i-a spus că o va lăsa fără de mașină, casă și teren.

În continuare, consideră instanța de apel că a fost dovedit integral scopul inculpaților de cupiditate, în situația în care imediat ce a fost dobândită procura falsificată la data de 20 noiembrie 2004, inculpatul, Motorniuc Adam, dobândind dreptul de dispoziție asupra bunurilor lui Lungu Maria, la data de 14 decembrie 2004, a încheiat contractul de donație a imobilului nr. 4366 din 14 decembrie 2004, potrivit căruia Lungu Maria donează lui Motorniuc Adam casa de locuit, situată în mun. Chișinău, str. Drumul Taberei, 8, cu suprafața totală de 45,0 m².

Așa dar, instanța de apel a reținut în acest sens, că perioada scurtă de la data la care a fost eliberată procura privind dreptul de dispoziție pe numele lui Motorniuc Adam și Motorniuc Eugenia, aceștia acționând direct, cu scopul însușirii bunurilor părții vătămate, Lungu Maria, au întocmit și un contract de donație, realizând în cele din urmă acțiunea de înstrăinare a bunurilor pătimitei prin înșelarea acesteia și inducerea în eroare, urmare a falsificării semnăturii lui Lungu Maria de pe actul vizat.

Tot aici, instanța de apel a notat că reprezentantul părții vătămate, Cogîlnicean Tatiana, a menționat în ședința judiciară că dânsa permanent a avut grijă de mătușa sa Lungu Maria, îi aducea produse alimentare, cât și alte obiecte necesare, iar într-un moment când a intrat la Lungu Maria a văzut că automobilul de modelul „Vaz”, lipsește, în ogradă era mizerie, fiind săpată și o fundație, moment în care a și decis să intervină, prin revendicarea dreptului său de moștenire.

Mai mult ca atât, s-a reținut și faptul că inculpații au acționat prin înșelăciune și au acționat cu scopul de cupiditate, fapt care este demonstrat și prin testamentul întocmit din numele decedatului Lungu Petru, decedat la 10 octombrie 2000, pe numele lui Cogîlnicean Tatiana, conform căruia defunctul îi donează ½ cotă parte din imobilul din str. XXXXX, fapt care denotă că aceștia nu aveau dreptul și posibilitatea de drept de a dispune de întreg imobilul dat.

Instanța de apel a exclus careva pretinse dubii la capitolul dat, reieșind și din faptul că conform extrasului din Registrul bunurilor imobile nr.0100522220

din 04 iunie 2012, dreptul de proprietate asupra bunului imobil, casa de locuit individuală, cu nr. cadastral 0100522.220.01 amplasată în mun. XXXXX, a fost înregistrat la 15.12.2004, după Motorniuc Adam, în temeiul contractului de donație nr. 4336 din 14.12.2004.

Tot aici, instanța de apel a reținut și faptul că prin hotărârea Judecătorei Buiucani, mun. Chișinău din data de 20 mai 2008, menținută fără modificări prin decizia Colegiului civil al Curții de Apel Chișinău din data de 18 septembrie 2018 și prin decizia Colegiului civil și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție din data de 04 martie 2009, a fost admisă acțiunea civilă înaintată de către procurorul sectorului Buiucani, mun. Chișinău, în interesele lui Lungu Maria și Lungu Serghei împotriva lui Motorniuc Adam și Motorniuc Eugenia, intervenienți accesorii, OCT mun. Chișinău, Biroul Notarului Privat „Bușuleac Olga” și Biroul Notarului „Rudenco Valeriu”, privind rezilierea contractului de donație și s-a dispus declararea nulă a procurii nr. 1/7-5221, din 20 noiembrie 2004, prin care Lungu Maria i-a încredințat lui Motorniuc Adam și Motorniuc Eugenia să administreze și să gestioneze întreaga sa avere, s-a declarat nul contractul de donație din 14 decembrie 2004, încheiat între Lungu Maria și Motorniuc Adam, autentificat de către notarul, Rudco Valeriu, a imobilului cu numărul cadastral 010052122001 și s-au adus părțile la faza inițială, fiind obligat OCT mun. Chișinău să radieze înscrierile efectuate în temeiul contractului de donație și să înscrie în Registrul Bunurilor Imobile după Lungu Maria Alexandru dreptul de proprietate asupra imobilului cu numărul cadastral 010052122001 (Vol. II, f.d. 14-25).

În continuare, instanța de apel a reiterat caracterul pripit și eronat al concluziei instanței de fond, cu referire la faptul, că acțiunile inculpaților sunt pasibile încadrării în baza art. 190 alin. (2) lit. b), c) Cod penal, adică escrocheria, cu cauzare de daune în proporții considerabile, comis de către două persoane, bazându-se la calificarea acțiunilor inculpaților exclusiv pe constatarea privind costul bunului imobil în litigiu în sumă de 47 528 lei și ignorând într-un mod neclar și neîntemeiat certificatul prezentat de către reprezentantul părții vătămate.

Concluzia primei instanțe a fost considerată de către instanța de apel una contradictorie, în situația în care chiar și conform extrasului din Registrul Bunurilor Imobile, eliberat de către OCT Chișinău, se indică că valoarea terenului cu numărul cadastral 0100522.220.01, și a casei amplasată în mun. XXXXX, constituie suma de 775 004 lei.

De altfel, instanța de apel a notat că calificativul proporțiile deosebit de mari, nu sunt bazate pe extrasul dat, în situația în care au fost prezentate alte probe verosimile și concludente ce confirmă valoarea imobilului în litigiu.

Așa dar, conform raportului companiei „Gofma Consulting”, conform căruia în urma examinării pieții din mun. Chișinău și în special a casei de locuit cu teren aferent situată în mun. XXXXX, valoarea medie de piață a casei de locuit cu suprafața conform datelor OCT de 65,7 m², în perioada lunii noiembrie 2004, constituie 40 000 - 45 000 dolari SUA.

Totodată, conform ratei de schimb a Băncii Naționale a Republicii Moldova, pentru luna noiembrie, suma de 40 000 dolari SUA, constituia 499 395 lei.

În acest context, instanța de apel a reținut că în temeiul art. 126 alin. (1¹) Cod penal „se consideră proporții deosebit de mari valoarea bunurilor sustrase, dobândite, primite, fabricate, distruse, utilizate, transportate, păstrate, comercializate, trecute peste frontiera vamală, valoarea pagubei pricinuite de o persoană sau de un grup de persoane, care depășește 40 de salarii medii lunare pe economie prognozate, stabilite prin hotărârea de Guvern în vigoare la momentul săvârșirii faptei”.

Conform Hotărârii Guvernului Republicii Moldova nr.1264 din 20 octombrie 2003, valoarea salariului mediu lunar prognozat pe Republică pentru anul 2004, a constituit suma de 915 lei, astfel că calificativul proporții deosebit de mari, survine în cazul depășirii valorii prejudiciului cauzat a sumei de 36 600 lei.

Rezumând aceste împrejurări, instanța de apel a identificat că în cazul de față concluzia instanței de fond la capitolul respingerii probei privind valoarea bunului imobil în litigiu nu a motivat această concluzie, de altfel nici nu a specificat în baza cărei probe a constatat valoarea prejudiciului cauzat, cu atât mai mult că partea vătămată a pledat pentru aprecierea raportului de evaluare a imobilului dat conform prețului de piață.

Mai mult ca atât, la capitolul stabilirii costului casei de locuit cu teren aferent situată în mun. XXXXX, instanța de fond nu a constatat cu veridicitate care anume act urmează să fie luat drept reper pentru identificarea costului imobilului.

În continuare, instanța de apel a respins ca fiind nefondate afirmațiile inculpatei Motorniuc Eugenia, precum că dânsa nu figurează în Registrul Bunurilor Imobile în calitate de coproprietar al casei din str. XXXXX, în situația în care din probatoriul administrat la caz, s-a adevărit cu certitudine că inculpata a participat de comun acord și în participație simplă, cu inculpatul Motorniuc Adam.

De altfel, s-a reținut și faptul că conform procurii din 20 noiembrie 2004, eliberată de notarul Olga Bușuleac, Lungu Maria a încredințat inculpatei, Motorniuc Eugenia și lui Motorniuc Adam, să administreze și să gestioneze toate bunurile ce-i aparțin, inclusiv casa de locuit, amplasată în RM, mun. XXXXX, astfel că chiar dacă aceasta nu figurează ca fiind proprietar al imobilului în litigiu, acest fapt nu denotă și nevinovăția ultimei în situația în care probatoriul administrat la caz coroborează și denotă intenția inculpatei de însușire a bunurilor părții vătămate Lungu Maria, prin înșelăciune.

Instanța de apel a considerat că nu constituie temei de achitare a inculpaților Motorniuc Eugenia și lui Motorniuc Adam, nici declarațiile martorilor, Bușuleac Olga, Mantea Sergiu, Vîntu Nicolae, Carauș Valentin, Dinu Simion și Cerneavschi Ana, aceștia din urmă confirmând doar pretensele relații bune între inculpații Motorniuc Eugenia și lui Motorniuc Adam, și partea

vătămată, Lungu Maria, situație care de fapt este una neclară, având în vedere unele circumstanțe care contravin relatărilor acestor martori.

Așa dar, declarațiile martorilor vizați supra, contravin nemijlocit declarațiilor reprezentantului legal al părții vătămate Cogîlnicean Tatiana, care a menționat că a fost șantajată și amenințată de către inculpatul Motorniuc Adam, ca să nu o mai viziteze, totodată însuși inculpatul i-a spus că o va lăsa pe Lungu Maria, fără casă, teren și mașină, iar în susținerea relatărilor reprezentantului părții vătămate vine și declarația Măriei Lungu, în care indică că, casa amplasată pe str. XXXXX îi aparține. Pe Motorniuc Eugenia o cunoaște, însă nu i-a făcut acesteia nici o procură de prezentare a intereselor sale (Vol. I, f.d. 26).

În viziunea instanței de apel argumentele invocate de către inculpată au fost făcute doar cu scopul inducerii instanței în eroare și, potrivit cărora reprezentantul părții vătămate Cogîlnicean Tatiana, ar fi acționat doar cu scopul de a dobândi dreptul de proprietate asupra imobilului în cauză, și tot dânsa a fost inițiatoarea de a o declara incapabilă pe Lungu Maria, or, acest fapt nu și-a găsit confirmare pe parcursul cercetării judecătorești, mai mult ca atât, declararea incapabilă a lui Lungu Maria, s-a efectuat la cererea lui Cogîlnicean Tatiana, și a fost examinată de către instanța de judecată, care a analizat toate circumstanțele de fapt și de drept și a pronunțat o hotărâre irevocabilă la momentul actual, în acest sens.

Instanța de apel a reținut și faptul că prin dispoziția Primăriei mun. Chișinău, Pretura sectorul Buiucani nr.142 din 13 iunie 2008, s-a dispus tutela în privința Măriei Lungu, cu numirea în calitate de tutore pe nepoata sa, Cogîlniceanu Tatiana, însă tutela asupra lui Lungu Maria nu îi conferă tutorelui, Cogîlnicean Tatiana, drepturile de dispoziție asupra bunurilor lui Lungu Tatiana, mai mult ca atât că prin hotărârea judecătoreiei Buiucani, mun. Chișinău din data de 20 mai 2008, s-a dispus ca procura și contractul de donație, acte care au stat la baza înstrăinării imobilului în litigiu de către inculpați, să fie declarate nule, iar părțile să revină la poziția inițială și anume a fost obligat OCT Chișinău, de a înregistra dreptul de proprietate asupra imobilului în litigiu după Lungu Maria.

Instanța de apel a considerat nefondată și afirmația inculpatei precum că Lungu Maria era liniștită și nu s-a aflat niciodată la evidența medicului psihiatru, or, conform răspunsului Centrului Comunitar de Sănătate Mintală AMT Buiucani, nr.1235 din 17 ianuarie 2009, Lungu Maria, a.n.1939, domiciliată în mun. XXXXX, se află la evidență psihiatrică din anul 1993 cu diagnoza „schizofrenie forma catatonică”, invalid de gradul II (Vol.I, f.d.29).

A constatat instanța de apel că pe faptul comiterii de către inculpații, Motorniuc Eugenia și lui Motorniuc Adam, anume a infracțiunii prevăzute de art. 190 alin. (5) Cod penal, careva temeieri pentru a menține actul judecătoresc de reîncadrare a acțiunilor inculpaților în baza art. 190 alin. (2) lit. b), c), Cod penal, instanța de apel nu a identificat, atâta timp cât la acest capitol, sentința instanței de fond este contradictorie și lipsită de o motivare consecventă și

concretă, considerente pentru care instanța de apel i-a recunoscut pe inculpați vinovați de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 190 alin. (5) Cod penal.

Totodată, instanța de apel a mai menționat că, sunt întrunite elementele constitutive ale infracțiunii de sustragere pe ascuns a bunurilor părții vătămate Lungu Maria, în cele din urmă cauzându-i o daună materială în proporții considerabile, în sumă de 10 000 lei, ce constituie prețul automobilului de model „VAZ 2101” anul fabricării 1972, șasiu nr. 370999, motor nr. 380077, cu n/î „21-24 МДЯ”.

În contextul celor remarcate, instanța de apel a considerat că în cazul de față a fost identificat întreg probatoriul ce demonstrează fapta și nu ar fi constatat existența de careva probe directe, or, învinuirea constatată de către instanța de fond și-a găsit pe deplin fundamentare faptică.

În sensul expus, instanța de apel a reținut că din declarațiile martorului, Mantea Sergiu, reiese că cu 2-3 ani în urmă, venea de la lucru, a văzut în ogradă un evacuator. Era un bărbat grăsuț și o femeie cu niște hârtii în mână. Femeia era îmbrăcată într-o uniformă și l-a mirat faptul că mașina se scoate din ogradă. Automobilul era în stare bună. Persoanele date au stat în preajma automobilului după care au plecat. Mașina „Jiguli-copeica”, era nouă, de culoare roșietic-cafeniu. Din acea zi nu a mai văzut automobilul. Persoanele care au venit cu evacuatorul au luat mașina.

Totodată depistând lipsa automobilului în curtea casei lui Lungu Maria, reprezentantul legal al părții vătămate, Maria Lungu - Cogîlnicean Tatiana, a depus o plângere către organele de poliție, în care a solicitat găsirea automobilului „VAZ 2101” din 1972, pentru a fi reîntoarsă posesorului de fapt și de drept, și atragerea la răspundere conform legii a persoanelor vinovate.

Instanța de apel a notat că, automobilul dat a aparținut părții vătămate Lungu Maria, a fost confirmat și de către martorul Mantea Sergiu, dar și de către reprezentantul legal al lui Lungu Maria - Cogîlnicean Tatiana, precum și prin adeverința nr.561VP din 25 mai 2009, conform căreia automobilul de marca „VAZ 2101”, a.f.1972, șasiu nr.370999, motor nr.3 80077, a fost înmatriculat pentru prima dată în RM la data de 08.09.1972, după Lungu Maria.

Prin urmare, instanța de apel rezumând totalitatea împrejurărilor indicate supra a considerat nefondate afirmațiile inculpatului, Motorniuc Adam, referitor la nerecunoașterea vinovăției, în situația în care probatoriul administrat și cercetat la caz este unul de natura de a combate aceste versiuni, care au tentă de inducere a instanței de apel în eroare, în vederea eludării pedepsei penale.

Astfel, în virtutea celor expuse, instanța de apel l-a recunoscut vinovat pe Motorniuc Adam de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 186 alin. (2) lit. d) Cod penal, deoarece vinovăția acestuia a fost demonstrată indubitabil.

În continuare, instanța de apel a notat că conform certificatului de deces sena DC-IV, nr. 1266473, eliberat la data de 19 noiembrie 2014, se atestă că inculpatul Motorniuc Adam, a decedat la data de 18 noiembrie 2014 (Vol. IV, f.d.57).

Așa dar, în conformitate cu prevederile art. 332 alin. (1) Cod de procedură penală „în cazul în care, pe parcursul judecării cauzei, se constată vreunul din temeiurile prevăzute în art. 275 pct. 5)-9), 285 alin. (1) pct. 1), 2), 4), 5), precum și în cazurile prevăzute în art. 53-60 din Codul penal, instanța, prin sentință motivată, încetează procesul penal în cauza respectivă”.

Iar conform art. 275 pct. 5) Cod de procedură penală, „urmărirea penală nu poate fi pornită, iar dacă a fost pornită, nu poate fi efectuată, și va fi încetată în cazul în care a intervenit decesul făptuitorului”.

Reieșind din faptul că inculpatul Motorniuc Adam, a decedat la data de 18 noiembrie 2014, instanța de apel reieșind din prevederile legale expuse supra, a dispus încetarea procesului penal pornit în baza art. 186 alin. (2) lit. d) și art. 190 alin. (5) Cod penal, pe acest motiv.

La fel, instanța de apel rezumând totalitatea probatoriului administrat de către organul de urmărire penală și anume referitor la învinuirea adusă lui Motorniuc Adam și Motorniuc Eugenia în baza art. 361 alin. (2) lit. b) Cod penal a considerat că fapta acestora nu întrunește elementele constitutive ale infracțiunii incriminate.

Așa dar, în acest caz, confecționând documentul în scopul dobândirii ilicite ulterioare a bunurilor altei persoane, făptuitorul realizează prima etapă în activitatea infracțională legată de comiterea uneia dintre infracțiunile specificate la art. 190 Cod penal, și anume etapa de pregătire a acestei infracțiuni.

În ipoteza în cauză, confecționarea documentelor oficiale își pierde identitatea cunoscută la art. 361 Cod penal, deoarece ea se dizolvă în amalgamul activității infracționale legate de comiterea uneia dintre infracțiunile specificate la art. 190 Cod penal. Deci, constituie unul din variatele exemple de pregătire de această infracțiune.

Sub un alt aspect, în cazul infracțiunii prevăzute la art. 190 Cod penal, (presupunând folosirea unui document fals), nu este necesară aplicarea suplimentară a art. 361 Cod penal (avându-se în vedere modalitatea normativă de folosire a documentelor oficiale false, care acordă drepturi sau eliberează de obligații).

În asemenea cazuri, apare concurența dintre una din prevederile de la art. 190 Cod penal (privit ca normă specială) și art. 361 Cod penal (privită ca normă generală), și în aceste condiții, art. 361 Cod penal, ca normă generală, nu poate fi aplicat.

Din cele menționate supra instanța de apel a indicat că rezultă: 1) dacă făptuitorul confecționează și/sau deține un document oficial fals, care acordă drepturi sau eliberează de obligații, în scopul dobândirii ilicite ulterioare a bunurilor altei persoane, vom fi în prezența pregătirii de una din infracțiunile specificate la art. 190 Cod penal și în astfel de cazuri, art. 361 Cod penal este inaplicabil; 2) dacă făptuitorul confecționează și/sau deține un document oficial fals, care acordă drepturi sau eliberează de obligații, după care dobândește ilicit

bunurile altuia, vom fi în prezența uneia dintre infracțiunile consumate prevăzute la art. 190 Cod penal.

Așa dar, instanța de apel a reținut că în cazul de față dobândind procura din 20 noiembrie 2004, eliberată de notarul Olga Bușuleac, potrivit căreia Lungu Maria încredințează Eugeniei Motorniuc și lui Adam Motorniuc să administreze și să gestioneze toate bunurile ce-i aparțin, inclusiv casa de locuit, amplasată în RM, mun. XXXXX, inculpații de fapt au realizat modalitatea de comitere a infracțiunii de escrocherie.

Conform raportului de expertiză nr. 829 din 07 aprilie 2008 (anexă: planșă fotografică), semnătura de la numele lui Lungu Maria plasată în rubrica „Semnătură” din procura nr.1/7- 5221 din 20.11.2004 prin care Lungu Maria îi încredințează lui Motorniuc Adam și Motorniuc Eugenia să administreze și să gestioneze întreaga sa avere, autenticată la biroul notarului, Olga Bușuleac, nu este executată de Lungu Maria, dar de o altă persoană, cu imitarea servilă a semnăturii sale.

A mai reținut instanța de apel că, după obținerea documentului oficial fals, care acordă drepturi, în vederea realizării intenției de dobândire a bunurilor părții vătămate Lungu Maria, inculpații au purces la încheierea contractului de donație a imobilului nr.4366 din 14 decembrie 2004, potrivit căruia Lungu Maria donează lui Motorniuc Adam casa de locuit, situată în XXXXX, cu suprafața totală de 45,0 m².

În acest caz, art. 361 Cod penal este inaplicabil, deoarece inculpații au deținut și folosit un document oficial fals, care le acorda dreptul de gestionare a tuturor bunurilor părții vătămate Lungu Maria, și în acest caz, infracțiunea prevăzută de art. 361 alin. (2) lit. b) Cod penal, nu poate fi reținută la calificare, or, nesocotirea acestor reguli ar însemna încălcarea prevederilor art. 118 Cod penal și ar veni în contradicție cu principiul de neadmitere a sancționării duble a aceleiași fapte.

Instanța de apel a menționat că infracțiunea prevăzută de art. 361 Cod penal, adică folosirea documentului oficial fals și anume procura nr.1/7- 5221 din 20.11.2004 prin care Lungu Maria îi încredințează lui Motorniuc Adam și Motorniuc Eugenia să administreze și să gestioneze întreaga sa avere, constituie doar o etapă inițială de pregătire a infracțiunii de escrocherie, adică dobândirea bunurilor părții vătămate Lungu Maria, urmare a înșelăciunii.

Așa fiind, instanța de apel a conchis că este inadmisibilă de drept ascensiunea condamnării lui Motorniuc Adam și Motorniuc Eugenia pentru realizarea de fapt a acțiunii de pregătire a infracțiunii de escrocherie, în situația în care vina acestora nemijlocit în comiterea infracțiunii de escrocherie, a fost dovedită integral prin probatoriul administrat și cercetat în cadrul procesului judiciar, în prezenta cauză penală.

Așa dar, instanța de apel a notat că condamnăm inculpații Motorniuc Adam și Motorniuc Eugenia, pentru infracțiunea de folosire a documentelor oficiale false, prima instanță a depășit limita învinuirii înaintate inculpaților, având în vedere că această infracțiune a constituit nemijlocit pârghia și

modalitatea de realizare a scopului unic al inculpaților, a scopului de cupiditate, adică dobândirea bunurilor părții vătămate Lungu Maria, prin înșelăciune, având la bază un act notarial fals.

Reieșind din aceste considerente instanța de apel a constatat, că condamnarea lui Motorniuc Adam și Motorniuc Eugenia pentru infracțiunea prevăzută de art. 361 alin. (2) lit. b) Cod penal, va constitui o încălcare a principiului neatragerii de două ori la răspundere penală pentru aceeași faptă, *non bis in idem*, or, Motorniuc Adam și Motorniuc Eugenia au fost deja recunoscuți culpabili de comiterea infracțiunii de escrocherie, care include nemijlocit și fapta de folosire a documentului oficial fals, fiind o modalitate și o etapă de pregătire a escrocheriei.

Astfel, instanța de apel a concluzionat că în cazul de față, au fost administrate suficiente probe ce demonstrează doar nemijlocit existența elementelor constitutive ale infracțiunii prevăzute de art. 190 alin. (5) Cod penal și în aceste elemente este cuprinsă și infracțiunea prevăzută de art. 361 alin. (2) lit. b) Cod penal, ultima fiind modalitatea de realizare a infracțiunii de escrocherie, concluzie ce impune constatarea existenței elementelor constitutive doar a infracțiunii de escrocherie, și pronunțarea unei soluții de achitare pe marginea infracțiunii prevăzute de art. 361 alin. (2) lit. b) Cod penal.

La stabilirea pedepsei penale, instanța de apel a ținut cont de gravitatea infracțiunii săvârșite, că a fost comisă o infracțiune deosebit de gravă, de persoana inculpatei Motorniuc Eugenia, care nu are antecedente penale, anterior nefiind condamnată, nu a recunoscut vina, nu figurează la evidența medicului narcolog și psihiatru și va aplica acesteia o pedeapsă sub formă de închisoare.

A mai reținut instanța de apel că, inculpata Motorniuc Eugenia, are studii superioare, nesupusă militar, este văduvă, are o vârstă înaintată, nu are grad de invaliditate și este fără antecedentele penale.

Careva circumstanțe atenuante conform art. 76 din Codul Penal și circumstanțe agravante potrivit art. 77 din Codul penal, în privința inculpatei, Motorniuc Eugenia, instanța de apel nu a reținut.

Astfel, apreciind totalitatea împrejurărilor de ordin obiectiv și subiectiv, instanța de apel a considerat că scopul educativ și preventiv al pedepsei aplicate în cauza penală dată în privința inculpatei Motorniuc Eugenia, poate fi atinsă doar prin aplicarea pedepsei penale privative de libertate.

La capitolul soluționării acțiunii civile înaintate de către reprezentantul părții vătămate Lungu Maria - Cogîlnicean Tamara, privind încasarea venitului ratat în sumă de 20000 lei și a prejudiciului moral în sumă de 40000 lei, instanța de apel a considerat necesar de a admite parțial aceste cerințe.

Instanța de apel a reținut că ca urmare a comiterii infracțiunii, partea vătămată Lungu Maria, a suportat un prejudiciu moral, exprimat prin suferințele psihice.

Așa dar, conform art. 225 alin. (3) Cod de procedură penală, (în vigoare la data adoptării sentinței Judecătoria Chișinău, sediul Buiucani din data de 20

martie 2017) *„odată cu soluționarea cauzei penale, judecătorul este obligat să soluționeze acțiunea civilă”.*

Prin urmare, instanța de apel a menționat că, în cadrul cercetării judecătorești în instanța de fond și apel s-a constatat cu certitudine însușirea de către inculpata Motorniuc Eugenia, prin înșelăciune și abuz de încredere, a bunurilor părții vătămate Lungu Maria, însă nu și-a găsit confirmare cauzarea unui prejudiciu de ordin material, exprimat în venit ratat.

La acest capitol, instanța de apel a reiterat că bunurile însușite de la partea vătămată Lungu Maria, au fost restituite acesteia, or, prin hotărârea Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău din data de 20 mai 2008, menținută fără modificări prin decizia Colegiului civil al Curții de Apel Chișinău din data de 18 septembrie 2018 și prin decizia Colegiului civil și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție din data de 04 martie 2009, a fost admisă acțiunea civilă înaintată de către procurorul sectorului Buiucani, mun. Chișinău, în interesele lui Lungu Maria și Lungu Serghei împotriva lui Motorniuc Adam și Motorniuc Eugenia, intervenienți accesorii OCT mun. Chișinău, Biroul Notarului Privat „Bușuleac Olga” și Biroul Notarului „Rudenco Valeriu”, privind rezilierea contractului de donație și s-a dispus declararea nulă a procurii nr. 1/7-5221, din 20 noiembrie 2004, prin care Lungu Maria i-a încredințat lui Motorniuc Adam și Motorniuc Eugenia să administreze și să gestioneze întreaga sa avere, s-a declarat nul contractul de donație din 14 decembrie 2004, încheiat între Lungu Maria și Motorniuc Adam, autentificat de către notarul, Rudco Valeriu, a imobilului cu numărul cadastral 010052122001 și s-au adus părțile la faza inițială, fiind obligat OCT mun. Chișinău să radieze înscrierile efectuate în temeiul contractului de donație și să înscrie în Registrul Bunurilor Imobile după Lungu Maria dreptul de proprietate asupra imobilului cu numărul cadastral 010052122001 (Vol. II, f.d. 14-25).

Astfel, instanța de apel a notat că reprezentantul părții vătămate nu a indicat care anume a fost proba concretă și denotă faptul că partea vătămată, Lungu Maria, ar fi pierdut careva venituri urmare a acțiunilor inculpatei, Motorniuc Eugenia, de altfel nici nu a specificat din ce anume acesta se compune.

Cât ține solicitarea reprezentantului legal al părții vătămate Lungu Maria, Cogîlnicean Tatiana, privind încasarea prejudiciului moral în cuantum de 40000 lei, instanța de apel a notat că în cazul de față suma dată este una exorbitant de mare și neproporțională suferințelor morale suportate de către aceasta.

La stabilirea cuantumului prejudiciului moral, instanța de apel a ținut cont de caracterul suferințelor, de modalitatea comiterii infracțiunii, de urmările prejudiciabile, precum și de continuitatea și caracterul timpuriu al infracțiunii comise de către inculpata Motorniuc Eugenia, dar și nemijlocit posibilitățile materiale reale ale inculpatei Motorniuc Eugenia.

Reieșind din considerentele expuse instanța de apel a ajuns la concluzia că suma de 5000 lei, este una corectă, justă și echitabilă, fiind de natura de a restabili balanța socială și a recupera suferințele morale suportate de către

pătimită, or, însuși condamnarea inculpatei constituie pentru aceasta o satisfacție echitabilă.

Cât privește corpurile delictelor, două file (copii) din Registrul de evidență a actelor notariale pe perioada 04.11 - 25.12.2004, a notarului Bușuleac Olga, ridicate la data de 15 decembrie 2008, de la arhiva Ministerului Justiției din RM, în baza ordonanței de recunoaștere și de anexare la dosarul penal în calitate de mijloc de probă (Vol. II, f.d. 105), instanța de apel în conformitate cu rigorile art. 162 alin. (1) pct. 5) Cod de procedură penală a dispus ca acestea să fie păstrate la materialele cauzei penale pe tot parcursul păstrării dosarului penal.

6. Împotriva deciziei instanței de apel au declarat recurs ordinar procurorul și avocatul Cîrlig Serghei în numele inculpatei Motorniuc Eugenia.

6.1. Procurorul în Procuratura de circumscriptie Chișinău, Bradu Valentina la 15 decembrie 2017, în termen, declarând recurs ordinar a solicitat admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel cu remiterea cauzei la rejudecare în instanța de apel.

În motivarea recursului, invocând temei de drept prevăzut de pct. 6) art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, a indicat următoarele argumente:

- instanța de apel eronat a interpretat probele aduse de procuror, care dovedesc comiterea de către inculpați a infracțiunii prevăzute de art. 361 alin. (2) lit. b) Cod penal, și, în această parte achitarea este neîntemeiată, pe când instanța de fond în mod corect a reținut în acțiunile inculpaților Motorniuc Eugenia și Motorniuc Adam infracțiunea prevăzută de art. 361 alin. (2) lit. b) Cod penal;

- concluzia instanței de apel în partea vizată este nefondată, deoarece nu s-a ținut cont de declarațiile reprezentantului părții vătămate Cogălnicean Tatiana din cadrul urmăririi penale și instanței de fond, și a tuturor martorilor, care au depus depoziții inclusiv și în cursul cercetării judecătorești, cât și celelalte probe și mijloace materiale de probe;

- instanța de fond corect a constatat vinovăția inculpaților Motorniuc Eugenia și Motorniuc Adam și pe art. 361 alin. (2) lit. b) Cod penal, pe când instanța de apel, le-a dat o apreciere greșită, fără a ține cont atât de norma materială, cât și de cea procedurală.

6.2. Avocatul Cîrlig Serghei în numele inculpatei Motorniuc Eugenia la 07 decembrie 2017, în termen, declarând recurs ordinar a solicitat admiterea recursului, casarea parțială a deciziei instanței de apel în partea în care Motorniuc Eugenia a fost recunoscută vinovată de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 190 alin. (5) Cod penal și condamnată la o pedeapsă sub formă de închisoare pe un termen de 8 ani și 2 luni, cu menținerea în vigoare în această parte a sentinței potrivit căreia Motorniuc Eugenia a fost recunoscută vinovată de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 190 alin. (2) lit. b), c) Cod penal și condamnată la o pedeapsă în formă de amendă în mărime de 1000 unități convenționale echivalentul sumei de 20000 lei cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita activități în domeniul imobiliar pe un termen de 5 ani.

În motivarea recursului, invocând temei de drept prevăzut de pct. 12) art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, a indicat următoarele argumente:

- prima instanță nu a argumentat motivul pentru care nu a luat în calcul raportul de constatare tehnico-științific și nici nu a indicat motivele de respingere a raportului dat;

- la rândul său instanța de apel a reîncadrat acțiunile inculpatei Motorniuc Eugenia de la art. 190 alin. (2) lit. b), c) Cod penal la art. 190 alin. (5) Cod penal, aplicând raportul de constatare eliberat de Compania „Gofma Consulting”, însă admiterea în calitate de probă a raportului dat, este o încălcare gravă, iar ilegalitatea soluției se exprimă prin nerespectarea condițiilor și modului de efectuare a raportului constatării tehnico-științific la etapa de cercetare judecătorească;

- din conținutul textului ordonanței de modificare a învinuirii, în prima instanță, în sensul agravării acesteia și a raportului de constatare tehnico-științific, rezultă că persoana care a dispus efectuarea raportului, a fost reprezentantul legal al părții vătămate, și tot el a stabilit obiectul constatării, a formulat întrebările la care specialistul urma să răspundă, a pus la dispoziție și a indicat materialele și documentele asupra cărora urma să se efectueze constatarea. Prin urmare, dispunerea și obținerea raportului contestat a avut loc fără concursul procurorului și a instanței de judecată;

- ilegalitatea hotărârii instanței de apel se exprimă și prin aplicarea eronată a legii în partea determinării proporțiilor deosebit de mari, fapt care a înrăutățit situația condamnatului.

7. Avocatul Cîrlig Serghei în numele inculpatei Motorniuc Eugenia prin referința depusă a solicitat declararea inadmisibilității recursului procurorului pe motiv, că recursul este neîntemeiat, specificând că, rezultând din actul de acuzare și hotărârile judecătorești ulterioare, inculpata nu a falsificat actul, ci doar a deținut actul fals și l-a folosit pentru dobândirea bunurilor.

8. Judecând recursurile ordinare, în raport cu materialele cauzei, Colegiul lărgit concluzionează că acestea urmează a fi respinse, din următoarele considerente.

În conformitate cu prevederile art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel doar în cazurile stipulate în textul normei vizate.

Potrivit art. 435 alin. (1) pct. 1) Cod de procedură penală, judecând recursul, instanța respinge recursul ca inadmisibil, cu menținerea hotărârii atacate.

Potrivit conținutului recursurilor, recurenții invocă temei de drept pct. 6) și 12) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală, care prevede, că hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel atunci când: *instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel sau hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția ori motivarea soluției*

contrazice dispozitivul hotărârii și când faptei săvârșite i s-a dat o încadrare juridică greșită.

Analizând motivele invocate în recursurile ordinare, în raport cu soluția adoptată de instanța de apel, precum și din analiza materialelor cauzei, instanța de recurs conchide că în speță, nu se constată erori de drept, ce se încadrează în cele prevăzute de art. 427 alin.(1) pct. 6) și 12) Cod de procedură penală.

Colegiul lărgit menționează că potrivit practicii judiciare constante, *erorile de drept pot fi erori de drept formal sau procesual și erori de drept material sau substanțial. Instanța de recurs verifică dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.*

La fel, în sensul prevederilor art. 417 alin. (1) pct. 8) Cod de procedură penală, decizia instanței de apel cuprinde temeurile de fapt și de drept și motivele adoptării soluției.

Cu referire la recursul ordinar declarat de procurorul în Procuratura de circumscriptie Chișinău, Bradu Valentina, Colegiul lărgit reține că, deși recurentul invocă ca temei prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, din conținutul recursului ordinar declarat, se constată, că în acesta de către recurent nu se argumentează ilegalitatea hotărârii judecătorești din punct de vedere al erorii de drept comise la judecarea cauzei în apel, dar se face referire la procedura de apreciere a probelor și dezacordul cu modalitatea de apreciere a acestora înfăptuită de către instanța de apel, invocându-se că acestea dovedesc faptul, că în acțiunile inculpaților Motorniuc Eugenia și Motorniuc Adam sunt prezente elementele componenței infracțiunii prevăzute de art. 361 alin. (2) lit. b) Cod penal.

Colegiul lărgit reține că, instanța de apel, analizând probele administrate de către organul de urmărire penală, cercetate și verificate de către instanțele de judecată, cu respectarea prevederilor art. 100 alin. (4) Cod de procedură penală, le-a dat o apreciere justă în sensul art. 101 Cod de procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, veridicității și coroborării reciproce, stabilind cu certitudine toate aspectele de fapt și de drept, astfel ajungând la concluzia corectă cu privire la achitarea inculpaților Motorniuc Eugenia și Motorniuc Adam învinuiți de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 361 alin. (1) lit. b) Cod penal din motiv că fapta nu întrunește elementele componenței infracțiunii.

În susținerea poziției respective, Colegiul penal lărgit reține ca fiind întemeiate și convingătoare concluziile instanței de apel, referitoare la faptul că, inculpații dobândind procura din 20 noiembrie 2004, eliberată de notarul Bușuleac Olga, potrivit căreia Lungu Maria încredințează Eugeniei Motorniuc și lui Motorniuc Adam să administreze și să gestioneze toate bunurile ce-i aparțin, inclusiv casa de locuit, amplasată în mun. XXXXX, inculpații de fapt au realizat modalitatea de comitere a infracțiunii de escrocherie.

Prin urmare, corect s-a constatat de către instanța de apel că, după obținerea documentului oficial fals, care acordă drepturi, în vederea realizării

intenției de dobândire a bunurilor părții vătămate Lungu Maria, inculpații au purces la încheierea contractului de donație a imobilului nr. 4366 din 14 decembrie 2004, potrivit căruia Lungu Maria donează lui Motorniuc Adam casa de locuit, situată în mun. XXXXX, cu suprafața de 45 m².

În opinia instanței de apel, la care se raliază și instanța de recurs, în speța dată art. 361 Cod penal este inaplicabil, deoarece inculpații au deținut și folosit un document oficial fals, care le acorda dreptul de gestionare a tuturor bunurilor părții vătămate, or, infracțiunea prevăzută de art. 361 alin. (2) lit. b) Cod penal nu poate fi reținută la calificare, dat fiind faptul că neaplicarea acestor reguli ar însemna încălcarea prevederilor art. 118 Cod penal și ar veni în contradicție cu principiul de neadmitere a sancțiunii duble a aceleiași fapte.

În această ordine de idei, Colegiul penal lărgit ține să menționeze că, dobândirea ilicită a bunurilor în rezultatul folosirii de către făptuitor a unui document, falsificat anterior de o altă persoană urmează a fi calificată doar conform art. 190 Cod penal. În acest caz, nu este necesară calificarea suplimentară conform art. 361 Cod penal, deoarece reieșind din prevederile art. 118 Cod penal, prezentarea unor asemenea documente apare ca varietate a înșelăciunii, deci și a componentei de escrocherie.

În același context, Colegiul penal lărgit constată întemeiată și legală remarca instanței de apel, precum că este inadmisibilă de drept ascensiunea condamnării lui Motorniuc Adam și Motorniuc Eugenia pentru realizarea de fapt a acțiunii de pregătire a infracțiunii de escrocherie, în situația în care vina acestora nemijlocit în comiterea infracțiunii de escrocherie, a fost dovedită integral prin probatoriul administrat și cercetat în cadrul procesului judiciar în prezenta cauză penală.

Mai mult ca atât, instanța de recurs reține că corect a remarcat instanța apel că, condamnarea inculpaților pentru infracțiunea imputată de către organul de urmărire penală acestora, și anume art. 361 alin. (2) lit. b) Cod penal, va constitui o încălcare a principiului neatragerii de două ori la răspundere penală pentru aceeași faptă – non bis in idem, or, Motorniuc Adam și Motorniuc Eugenia, fiind corect recunoscuți vinovați de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 190 alin. (5) Cod penal, care include nemijlocit și fapta de folosire a documentului oficial fals, fiind o modalitate și o etapă de pregătire a escrocheriei.

În acest sens, Colegiul lărgit menționează, că o abordare contrară într-o astfel de situație juridică, ar afecta grav principiul general privind procesul penal prevăzut la articolul 22 Cod de procedură penală, ce reglementează dreptul de a nu fi urmărit, judecat sau pedepsit de mai multe ori.

Acest principiu de drept procesual-penal, pe lângă faptul că are o conotație constituțională (articolele 4, 21 și 25 din Constituție), are ca model norme pertinente statuate în Pactul internațional al Organizației Națiunilor Unite cu privire la drepturile civile și politice, ratificat prin Hotărârea Parlamentului nr.217 din 28 iulie 1990 cu privire la aderarea R.S.S. Moldova la Declarația Universală a Drepturilor Omului și ratificarea pactelor internaționale ale

drepturilor omului, care prevede în art.14 paragraful (7) că nimeni nu poate fi urmărit sau pedepsit pentru comiterea unei infracțiuni pentru care a fost deja achitat sau condamnat printr-o hotărâre definitivă în conformitate cu legea și cu procedura penală a fiecărei țări.

La fel, acest principiu de bază al justiției penale, derivă și din normele statuate în art. 4 din Protocolul nr.7 al Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și Libertăților Fundamentale, ratificat prin Hotărârea Parlamentului nr.1298 din 24 iulie 1997 privind ratificarea Convenției pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, precum și a unor protocoale adiționale la aceasta, care stabilește că nimeni nu poate fi urmărit sau pedepsit penal de către jurisdicțiile aceluiși stat pentru săvârșirea infracțiunii pentru care a fost deja achitat sau condamnat printr-o hotărâre definitivă conform legii și procedurii penale ale acestui stat.

Acest principiu este consacrat în aceiași termeni și în articolul 50 din Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene, care prevede că nimeni nu poate fi judecat sau condamnat pentru o infracțiune pentru care a fost deja achitat sau condamnat în cadrul Uniunii, prin hotărâre judecătorească definitivă, în conformitate cu legea.

Instituirea principiului *non bis in idem*, prevăzut în tratatele internaționale la care Republica Moldova este parte, a constituit o obligație a statului, de aceea legiuitorul a înglobat acest principiu fundamental în legislația pertinentă a Republicii Moldova.

În acest context, prin adoptarea Legii nr.985 din 18 aprilie 2002 privind Codul penal al Republicii Moldova (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2003, nr.104-110, art.447), în legislația penală națională a fost introdus acest principiu la articolul 7 alin.(2) din Codul penal care statuează, că nimeni nu poate fi supus de două ori urmăririi penale și pedepsei penale pentru una și aceeași faptă.

În același timp, prin adoptarea Legii nr.122 din 14 martie 2002 privind Codul de procedură penală al Republicii Moldova (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2003, nr.104-110, art.447), în legislația procesual-penală a fost introdus principiul respectiv, la articolul 22 din Codul de procedură penală, care prevede că nimeni nu poate fi urmărit de organele de urmărire penală, judecat sau pedepsit de mai multe ori pentru aceeași faptă.

Reieșind din cele expuse supra, din studiul comparativ al principiului statuat la art. 22 din Codul de procedură penală și la art. 7, alin.(2) din Codul penal, prin prisma normelor din art. 4 paragraful (7) din Pactul internațional al Organizației Națiunilor Unite cu privire la drepturile civile și politice, din art. 4 din Protocolul nr.7 al Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și Libertăților Fundamentale și din art. 50 din Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene, raportat la cauza penală examinată, Colegiul lărgit consideră, că soluția instanței de apel privind achitarea inculpaților Motorniuc Adam și Motorniuc Eugenia învinuiți de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 361 alin. (1) lit. b) Cod penal, din motiv că fapta nu întrunește elementele

constitutive ale infracțiunii este una legală și întemeiată, astfel temeiul invocat de acuzatorul de stat prescris la pct. 6) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală, nu și-a găsit confirmarea.

Cu referire la recursul ordinar declarat de către avocatul Cîrlig Serghei în numele inculpatei Motorniuc Eugenia, Colegiul lărgit consideră, că argumentele invocate de recurent în susținerea solicitărilor sale și anume faptul că, *acțiunile inculpatei Motorniuc Eugenia greșit au fost reîncadrate de la art. 190 alin. (2) lit. b), c) Cod penal la art. 190 alin. (5) Cod penal, aplicând eronat raportul de constatare eliberat de Compania "Gofma Consulting", au constituit obiect de examinare în instanța de apel, și asupra acestora instanța s-a expus în mod întemeiat, așa cum este indicat în pct. 5 al prezentei decizii, dând o apreciere probelor conform prevederilor art. 101 Cod de procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, concludentei, utilității și veridicității, iar tuturor probelor în ansamblu - din punct de vedere al coroborării lor, ajungând la o concluzie corectă privind calificarea infracțiunii săvârșite de către Motorniuc Eugenia în baza art. 190 alin. (5) Cod penal, concluzii pe care instanța de recurs și le însușește, iar în susținerea acestora va statua asupra următoarelor circumstanțe.*

Potrivit conținutului recursului declarat, argumentul recurentului cu privire la faptul că *"din conținutul textului ordonanței de modificare a învinuirii, în prima instanță, în sensul agravării acesteia și a raportului de constatare tehnico-științific, rezultă că persoana care a dispus efectuarea raportului, a fost reprezentantul legal al părții vătămate, și tot el a stabilit obiectul constatării, a formulat întrebările la care specialistul urma să răspundă, a pus la dispoziție și a indicat materialele și documentele asupra cărora urma să se efectueze constatarea. Prin urmare, dispunerea și obținerea raportului contestat a avut loc fără concursul procurorului și a instanței de judecată"*, Colegiul penal lărgit îl apreciază critic, or, modificarea acuzării în sensul agravării ei în privința inculpatei Motorniuc Eugenia a servit anume faptul că în procesul cauzei penale de către reprezentantul părții vătămate Cogîlnicean Tatiana a fost prezentat certificatul eliberat de către Compania "Gofma Consulting", potrivit căruia valoarea bunului imobil din str. XXXXX, la situația lunii noiembrie 2004, avea o valoare de piață minimă de 40000 dolari SUA, care potrivit ratei oficiale de schimb a BNM, constituia 499392 lei, reprezentând proporții deosebit de mai.

Prin urmare, de către acuzatorul de stat a fost emisă ordonanța privind modificarea acuzării în ședința de judecată în sensul agravării ei din 19 noiembrie 2014, iar la data de 16 februarie 2015, inculpata Motorniuc Eugenia a luat cunoștință cu aceasta (f. d. 53 - 54, vol. IV), neinvocând careva pretenții și necontestând-o în conformitate cu legislația în vigoare.

În acest sens, Colegiul lărgit menționează, că este întemeiată concluzia instanței de apel cu privire la faptul că la capitolul stabilirii costului casei de locuit cu teren aferent situată în mun. XXXXX, instanța de fond nu a constatat cu veridicitate care anume act urmează să fie luat drept reper pentru identificarea costului imobilului, nefiind dispusă nici efectuarea unei expertize în acest sens.

Mai mult ca atât, în cazul în care inculpata, fiind asistată de către avocat calificat, nu a fost de acord cu raportul de constatare tehnico-științifică eliberat de către SRL "Gofma Consulting", companie licențiată în sensul *evaluării bunurilor imobile*, licență eliberată de către Camera de Licențiere, a fost în drept să solicite efectuarea unei expertize sau întocmirea unui nou raport de constatare tehnico-științific al imobilului din mun. XXXXX, drept de care nu s-a folosit inculpata și nici avocatul acesteia.

În acest sens, Colegiul penal lărgit subliniază, că *instanța de recurs la etapa judecării recursului ordinar nu analizează conținutul mijloacelor de probă, nu dă o nouă apreciere materialului probator și nu stabilește o altă situație de fapt, decât cea constatată de instanțele ierarhic inferioare, acestea fiind atribuțiile exclusive ale instanțelor de fond și de apel.*

Totodată, Colegiul penal lărgit consideră necesar a menționa că potrivit prevederilor art. 27, 414 alin. (1) și (2) Codului de procedură penală, judecătorul apreciază probele în conformitate cu propria sa convingere, formată în urma cercetării tuturor probelor administrate. Instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală și în baza oricăror probe noi prezentate instanței de apel și poate da o nouă apreciere probelor din dosar. Astfel, că aprecierea sau reaprecierea circumstanțelor cauzei în alt sens decât cel pe care îl propune recurentul este o competență și prerogativă legală a instanțelor de fond și aceasta nu constituie un temei de drept separat din numărul celor incluse în art. 427 Cod de procedură penală, astfel invocarea acestei chestiuni drept temei de casare în recursul ordinar este lipsită de suport legal.

Reieșind din cele expuse supra, Colegiul lărgit a ajuns la concluzia că, temeiurile invocate de recurenți, nu și-au găsit confirmare la examinarea recursurilor. Astfel de erori de drept în speța examinată nu s-au comis, prin urmare, hotărârea atacată este legală și întemeiată, deoarece la judecarea cauzei în ordine de apel, instanța a respectat prevederile legale relevante, prescrise de art. 414-419 Cod de procedură penală, considerente din care Colegiul lărgit conchide că, recursurile ordinare declarate de procuror și avocatul Cîrlig Serghei în numele inculpatei Motorniuc Eugenia, urmează a fi respinse ca inadmisibile, cu menținerea hotărârii atacate.

9. În conformitate cu prevederile art. 434, 435 alin. (1) pct. 1) Cod de procedură penală, Colegiul lărgit,

DECIDE:

Respinge ca inadmisibile recursurile ordinare, declarate de către procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Bradu Valentina și de către avocatul Cîrlig Serghei în numele inculpatei Motorniuc Eugenia, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 18 octombrie 2017, în

cauza penală privindu-i pe **Motorniuc Eugenia XXXXX** și **Motorniuc Adam XXXXX** cu menținerea deciziei atacate.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la **15 iunie 2018**.

Președinte

Toma Nadejda

Judecători

Timofti Vladimir

Alerguș Constantin

Țurcan Anatolie

Cobzac Elena

OPINIE SEPARATĂ

a judecătorului

Anatolie Țurcan

(expusă în temeiul art.340 alin.(3) Cod de procedură penală)

15 mai 2018

mun. Chișinău

1. Prin sentința Judecătoriei Chișinău sediul Buiucani din 20 martie 2017, a fost încetat procesul penal pornit în baza art.186 alin.(2) lit. d), art.190 alin.(2), lit. b), c) și art. 361 alin. (2) lit. b) Cod penal, în privința lui Motorniuc Adam, în legătură cu decesul inculpatului.

Prin aceeași sentință, Motorniuc Eugenia a fost recunoscută vinovată de comiterea infracțiunilor prevăzute de art.361 alin.(2) lit. b) și art.190 alin.(2) lit. b), c) Cod penal și condamnată în baza art.361 alin.(2) lit. b) Cod penal, la o pedeapsă în formă de amendă în mărime de 700 unități convenționale, echivalentul a 14 000 lei și în baza art.190 alin.(2) lit. b), c) Cod penal, la o pedeapsă în formă de amendă în mărime de 1 000 unități convenționale, echivalentul sumei de 20 000 lei, cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita activități de domeniul circuitului imobiliar pe un termen de 5 ani.

În temeiul art.84 alin.(1) Cod penal, pentru concurs de infracțiuni, prin cumul parțial al pedepselor aplicate, lui Motorniuc Eugenia, i s-a numit pedeapsa definitivă în formă de amendă în mărime de 1 300 unități convenționale, echivalentul sumei de 26 000 lei, cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita activități de domeniul circuitului imobiliar pe un termen de 5 ani.

A fost admisă în principiu acțiunea civilă înaintată de către reprezentantul legal al părții vătămate, Lungu Maria – Gogîlnicean Tatiana, urmând ca asupra cuantumului despăgubirilor să se expună instanța de judecată în ordinea acțiunii civile.

Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 18 octombrie 2017, a fost respins apelul declarat de avocatul Cepoi Ludmila în numele inculpatei Motorniuc Eugenia, ca fiind depus tardiv.

A fost admis apelul declarat de procurorul în Procuratura mun. Chișinău, oficiul Buiucani, Axentiev Alexei, casată integral sentința, inclusiv din oficiu în conformitate cu prevederile art. 409 alin. (2) Cod de procedură penală, și pronunțată o nouă hotărâre, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, după cum urmează:

Procesul penal pornit în baza art. 186 alin. (2) lit. d) și art. 190 alin. (5) Cod penal, în privința lui Motorniuc Adam, a fost încetat în legătură cu decesul acestuia.

Motorniuc Eugenia și Motorniuc Adam învinuiți de comiterea infracțiunii prevăzute de art.361 alin. (1) lit. b) Cod penal, au fost achitați pe motiv că fapta nu întrunește elementele componente de infracțiune.

Motorniuc Eugenia a fost recunoscută vinovată în comiterea infracțiunii prevăzute de art.190 alin.(5) Cod penal, și a fost condamnată în baza acestei legi la o pedeapsă sub formă de închisoare pe un termen de 8 (opt) ani și 2 (două) luni, cu executare în penitenciar de tip închis pentru femei, cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții și de a exercita activități ce țin de gestionarea bunurilor imobiliare pe un termen de 5 (cinci) ani.

Acțiunea civilă înaintată de către reprezentantul legal al părții vătămate, Lungu Maria - Cogîlnicean Tamara, a fost admisă parțial și a fost încasat din contul lui Motorniuc Eugenia în beneficiul lui Lungu Maria prejudiciul moral în cuantum de 5 000 (cinci mii) lei, în rest acțiunea civilă fiind respinsă ca nefondată.

Prin decizia Colegiul lărgit al Curții Supreme de Justiție din 15 mai 2018, s-a dispus a respinge ca inadmisibile recursurile ordinare, declarate de către procurorul în Procuratura de circumscriptie Chișinău, Bradu Valentina și de către avocatul Cîrlig Serghei în numele inculpatei Motorniuc Eugenia, cu menținerea deciziei atacate.

Prezenta opinie o expun în legătură cu dezacordul privind adoptarea de către instanțele de apel și recurs a unei soluții de achitare pe art.361 alin.(2) lit. B0 Cod penal, reieșind din următoarele.

-Instanța de apel a concluzionat că vinovăția inculpaților Motorniuc Eugenia și Motorniuc Adam, de comiterea infracțiunii prevăzute de art.190 alin.(5) Cod penal - *„escrocherie, adică dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane prin înșelăciune, de două persoane, cu cauzarea de daune în proporții deosebit de mari”*, și-a găsit confirmare deplină.

-În același timp, instanța de apel referitor la învinuirea adusă lui Motorniuc Adam și Motorniuc Eugenia în baza art.361 alin.(2) lit. b) Cod penal a considerat că fapta acestora nu întrunește elementele constitutive ale acestei infracțiuni.

-Soluția instanței de apel privind achitarea inculpaților pe art.361 alin.(2) lit. b) Cod penal, se bazează pe concluziile că în speța dată, confecționând documentul în scopul dobândirii ilicite ulterioare a bunurilor altei persoane, făptuitorul realizează prima etapă în activitatea infracțională legată de comiterea uneia dintre infracțiunile specificate la art.190 Cod penal, și anume etapa de pregătire a acestei infracțiuni.

-În ipoteza în cauză, confecționarea documentelor oficiale își pierde identitatea cunoscută la art. 361 Cod penal, deoarece ea se dizolvă în amalgamul activității infracționale legate de comiterea uneia dintre infracțiunile specificate la art. 190 Cod penal. Deci, constituie unul din variatele exemple de pregătire de această infracțiune.

-În cazul infracțiunii prevăzute la art.190 Cod penal, (presupunând folosirea unui document fals), nu este necesară aplicarea suplimentară a art.361

Cod penal (avându-se în vedere modalitatea normativă de folosire a documentelor oficiale false, care acordă drepturi sau eliberează de obligații).

-Art.361 Cod penal este inaplicabil, deoarece inculpații au deținut și folosit un document oficial fals, care le acorda dreptul de gestionare a tuturor bunurilor părții vătămate Lungu Maria, și în acest caz, infracțiunea prevăzută de art.361 alin.(2) lit. b) Cod penal, nu poate fi reținută la calificare.

Astfel, instanța de apel a concluzionat că în cazul de față, au fost administrate suficiente probe ce demonstrează doar nemijlocit existența elementelor constitutive ale infracțiunii prevăzute de art.190 alin.(5) Cod penal și în aceste elemente este cuprinsă și infracțiunea prevăzută de art.361 alin.(2) lit. b) Cod penal, ultima fiind modalitatea de realizare a infracțiunii de escrocherie, concluzie ce impune constatarea existenței elementelor constitutive doar a infracțiunii de escrocherie, și pronunțarea unei soluții de achitare pe marginea infracțiunii prevăzute de art. 361 alin. (2) lit. b) Cod penal.

Susțin opinia că soluția corectă în prezenta cauză penală, ar fi doar excluderea calificării de prisos a acțiunilor inculpaților în baza art.361 alin.(2) lit. b) Cod penal, greșită fiind soluția de achitare în temeiul lipsei elementelor constitutive ale infracțiunii.

Faptul că, prin folosirea documentelor oficiale false, persoanele au avut intenția și au urmărit scopul dobândirii bunurilor altei persoane prin metoda escrocheriei, nu înlătură niciunul din elementele constitutive ale infracțiunii prevăzute la art.361 Cod penal.

Mai mult, motivarea soluției de achitare (că sânt calificate de prisos acțiunile inculpaților și în baza art.361 Cod penal), contravine cele adoptate în esență (că lipsesc elementele constitutive ale infracțiunii).

Judecător

Anatolie Țurcan